

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Čachovice, okres Mladá Boleslav

Komenského 96, 294 43 Čachovice

Identifikátor školy: 600 049 124

Zřizovatel: Obec Čachovice, Polní, 294 43 Čachovice

Školský úřad Mladá Boleslav, nám. Míru 14, 293 01 Mladá Boleslav

Termín konání orientační inspekce: 4. - 7. října 1999

Čj.	032 272/99-2050
Signatura	oc4ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH

Úvodní poznámka:

Ve všech ročnících probíhá výuka podle vzdělávacího programu Obecná škola, čj. MŠMT ČR 12 035/97-20.

Vzhledem k tomu, že při inspekční činnosti nebyly využity standardizované evaluační nástroje, nebyla hodnocena úroveň výsledků výuky.

Český jazyk

Časová dotace předmětu odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Rovněž členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Záměry Obecné školy jsou naplňovány - není ostře ohraničen rozdíl mezi složkou jazykovou, literární a komunikační, předmět je pojímán globálněji, volitelný předmět dramatická výchova doplňuje a rozvíjí jazykové vědomosti. Aktuální příprava učitelů na jednotlivé vyučovací hodiny odpovídala pojetí Obecné školy.

Výuka je personálně dobře zajištěna. V prvním až pátém ročníku vyučují předmět ve třech třídách učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí (celkový počet jimi vyučovaných hodin činí 66,4 %), na druhém stupni pouze v jedné třídě vyučuje učitelka bez odborné způsobilosti pro tento předmět (výuka je zabezpečena ze 75 % učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí).

Učebna českého jazyka (a současně i hudební výchovy) na druhém stupni je zařízena funkčně a esteticky, rovněž tak i ostatní učebny, v nichž se předmět vyučuje. K výuce slouží dostatek pomůcek (Pravidla českého pravopisu, obrazové materiály atd.). Byly využity ve sledovaných hodinách především v pátém, sedmém a osmém ročníku. V ostatních hodinách se pracovalo převážně jen s učebnicemi a sešity. Psychohygienické zásady byly ve všech sledovaných hodinách dodrženy, k výuce žáků v pavilonu prvního stupně bylo střídavě použito třídy i haly.

Sedm sledovaných hodin českého jazyka potvrdilo dobrou úroveň výuky tohoto předmětu, hodiny byly hodnoceny jako velmi dobré či dobré. Učitelky se snažily naplnit cíle a záměry vzdělávacího programu Obecná škola, dvě hodiny byly globálněji pojaty (komunikační výchova v sedmé a osmé třídě). Ve většině hodin byly využívány metody individuální práce se žáky, ale také práce dvojic či větších skupin.

Snaha po vhodné a nenásilné motivaci byla patrná u všech učitelek. Mezipředmětové vztahy se nejvíce projevily v hodině komunikační výchovy v VII. třídě (globálně a kooperativně pojatá hodina s tématem popisu obrazu prohlubovala vztah k umění a estetické cítění). Hodnocení žáků, s akcentem na pochvalu a nikoliv s cílem hledat chyby, bylo prováděno vždy slovně, objektivně. Zhlédnuté domácí úkoly byly učiteli opravené, opravy však nejsou vždy důsledně vyžadovány od žáků. V tzv. práci s chybou jsou patrné rezervy. Učitelky se při řešení úkolů snažily žákům pomáhat vzhledem k jejich individuálním potřebám.

Z hlediska interakce a komunikace byla nejzajímavější hodina v VIII. třídě - komunikační výchova s tématem asertivita, pasivita a agresivita. Diskuse všech účastníků vyučování umožnila žákům uplatnit své názory. Komunikační schopnosti podněcují i tzv. mluvní cvičení v úvodu hodin, při nichž žáci prezentují své názory a učí se vypravovat, jsou hodnoceny svými spolužáky a sami se učí sebereflexi (např. hod v VIII. třídě). Komunikativní dovednosti byly zajímavým způsobem rozvíjeny i v V. třídě.

Personální podmínky pro výuku českého jazyka jsou dobré, úroveň ostatních sledovaných ukazatelů (plánování a příprava výuky, materiální podmínky, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace se žáky) byla v navštívených hodinách velmi dobrá. Čtyři zhlédnuté vyučovací hodiny měly velmi dobrou a tři dobrou úroveň.

Cizí jazyky (anglický a německý)

Ve škole se vyučuje dvěma cizím jazykům - německému (ve IV., V., VI. a IX. třídě) a anglickému (v VII. a VIII. třídě). Časová dotace, tj tři hodiny v týdenním učebním plánu, je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám. V rámci volitelných předmětů navštěvují ještě žáci IX. třídy hodinu konverzace v německém jazyku, žáci VII. a VIII. třídy hodinu konverzace v anglickém jazyku a IV. a V. třídy kroužek anglického jazyka.

Cizím jazykům vyučují tři učitelky - učitelka německého jazyka s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro tento předmět (z těchto důvodů výuka německého jazyka ve škole dominuje) a dvě učitelky anglického jazyka. Ty sice nemají odbornou způsobilost k výuce tohoto předmětu, avšak trvalým dlouholetým vzděláváním (jedna např. devátým rokem studuje anglický jazyk v různých kurzech) a svými pedagogickými zkušenostmi tento handicap minimalizují.

Ve škole je jedna učebna zařízena jako odborná pracovna na výuku německého jazyka, k výuce anglického jazyka se používají běžné třídy. Prostředí všech učeben je estetické a podnětné, k dispozici je i dostatečné množství audiovizuální techniky, slovníků pro výuku obou jazyků i odborné literatury pro učitele. Vzhledem k malému počtu vyučujících je jasno i v otázce učebnic (škola používá dlouhodobě ve všech ročnících učebnice jedné řady). Psychohygienické zásady ve všech sledovaných hodinách byly dodrženy, především v hodině anglického jazyka v V. třídě (5. vyučovací hodina v daném dnu) měly děti dostatek možností k relaxaci.

Všechny sledované hodiny výuky cizích jazyků byly dobře připraveny, každá hodina měla zřetelný cíl, jenž byl v úvodu zvýrazněn. Zatímco v hodinách německého jazyka dominovala především odbornost učitelky, přičemž použité formy a metody práce byly víceméně klasické, do hodin anglického jazyka učitelky zařadily více výukových inovací. Pozitivní byla snaha všech hovořit v maximální míře vyučovaným jazykem. V hodinách převládala především složka konverzační nad písemnou. Krátký poslech originálního textu byl uplatněn ve třech z pěti sledovaných hodin cizích jazyků. V některých hodinách chyběly vnitřní diference a individuální přístup k žákům (především k dětem se specifickými vývojovými poruchami učení). Nízké počty žáků ve třídách přitom vytvářejí pro tuto péči ideální podmínky. Ve zhlédnutých hodinách nebyla zaznamenána práce se slovníky či jiné další formy práce, jež by byly orientované na nácvik dovednosti vyhledávat informace.

Všechny učitelky při výuce používaly motivačních metod. Mezipředmětové vztahy byly uplatněny v hodině anglického jazyka v VII. třídě (vztah jazykového a zeměpisného učiva) a v hodině německého jazyka v V. třídě (práce s mapou). Hodina anglického jazyka v VIII. třídě byla věnována i regionální problematice (úvodní dialog na téma Naše obec). Hodnocení dětí bylo prováděno průběžně, vždy slovně, objektivně a nikdy nebylo zaměřeno pouze negativně. Zásada přiměřenosti při zadávání úkolů byla respektována.

Komunikace učitel - žák byla založena na vzájemné důvěře a partnerské spolupráci obou účastníků výchovně-vzdělávacího procesu. Žáci měli dostatek možností diskutovat a vyjadřovat své názory. Úroveň jazykové dovednosti žáků však zatím neumožňuje delší a plynulejší komunikaci v cizím jazyce. Učitelky se snažily v tomto smyslu respektovat míru

úrovně dětí, otázky byly přiměřené, jednoduché. Verbální komunikace všech učitelů byla dobrá vzhledem k jejich odborné úrovni. Žáci měli k výuce pozitivní vztah a projevovali chuť se cizí jazyk učit.

Úroveň většiny sledovaných ukazatelů ve výuce cizích jazyků je velmi dobrá. Jen dobrou úroveň má personální a materiální zabezpečení výuky anglického jazyka a organizace, metody a formy výuky, využívání motivačních a hodnotících prvků, úroveň interakce a komunikace ve výuce německého jazyka. Celková úroveň tří kontrolovaných vyučovacích hodin byla velmi dobrá, dvou dobrá.

Matematika

Předmět má v učebních plánech jednotlivých ročníků správně vymezen počet vyučovacích hodin v týdnu. Kontrolou třídních knih a při kontrolních hospitacích nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Do jednotlivých ročníků je učivo členěno osnovami doporučeným způsobem, čímž je zajištěna návaznost mezi jednotlivými ročníky i oběma stupni základní školy. Příprava jednotlivých zhlédnutých vyučovacích hodin byla provedena promyšleně a kvalitně. Výukové cíle byly stanoveny v souladu se standardem vzdělávání v matematice.

Personální zajištění výuky je vynikající na druhém stupni školy. Všechny hodiny matematiky učí učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí, která se věnuje metodické činnosti. Přes svou odbornou zdatnost se stále trvale vzdělává a je jednou z iniciátorek dobře fungujícího dalšího vzdělávání učitelů matematiky v rámci okresu. Na prvním stupni je matematika vyučována učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve druhém, čtvrtém a pátém ročníku (58,3 % vyučovacích hodin).

Výuka matematiky na prvním stupni probíhá zpravidla v kmenových třídách, při pohybových didaktických hrách je vhodně využíván přilehlý gymnastický sál, který nahrazuje méně prostoru ve třídách. Učebny mají tradiční vybavení. Prostředí je esteticky vhodně upraveno, splňuje základní psychohygienické nároky. Výzdoba je vysoce funkční, je využito nástěnných materiálů k výuce a práci žáků. Žáci tříd druhého stupně mají k výuce matematiky vyčleněnou jednu ze tříd. Nástěnné materiály jsou této výuce přizpůsobeny. Jiné zvláštní vybavení tato pracovna nemá. Žáci obou stupňů školy mají k dispozici učebnice schválené k užívání MŠMT ČR. Mimo učebnic, které mají k dispozici žáci, užívají učitelky značné množství jiných tištěných materiálů, mnohé kopírují i pro žáky. Při výuce byly využívány nejen průmyslově vyráběné učební pomůcky, ale také další, vyráběné učitelkami. Rezervy jsou dosud ve využití osobních počítačů. Učebna, která byla zřízena k zahájení letošního školního roku, je dosud využívána pouze v mimovyučovacích aktivitách.

Při kontrolních hospitacích se všechny učitelky snažily zaujmout žáky využíváním různých a vhodných vyučovacích metod. Na prvním stupni dominovalo užívání různých didaktických her v průběhu procvičování učiva. Drobné nedostatky se objevovaly ve výkladu pravidel těchto her, v déletrvající přípravě užívané hry a z toho plynoucí její menší efektivitě. Na druhém stupni byla patrná snaha zohledňovat individuální schopnosti, formulovat úlohy problémově, vycházet z konkrétních řešených příkladů a zobecňovat na základě získaných zkušeností při jejich řešení. Ve všech ročnicích byla volba metod práce přiměřená věku žáků. U nejstarších žáků učitelka volila i úlohy komplexnějšího rázu s vícečetnými problémy. Žákům byla dáвана příležitost řešit úlohy alternativními cestami, velmi kvalitně byla využívána chyba jako vhodná příležitost k poučení. Při výuce nebyly zaznamenány na straně učitelek žádné zásadní věcné chyby, na prvním stupni jen drobné terminologické nepřesnosti.

Motivace prolínala celou výukou. Výsledky učení jsou předmětem průběžného hodnocení. Velmi zajímavou metodou je promyšlený systém průběžného bodování na druhém stupni, který má pro žáky výrazně pobídkový charakter. Každé hodnocení bylo v hodinách zdůvodňováno,

žáci se učí se také sebehodnotit. Pozitivně je hodnocena také snaha, pěkně se pracovalo s chybou. Závěr vyučovací hodiny byl věnován pravidelně zhodnocení výkonu jednotlivých žáků i třídy. V jedné z vyučovacích hodin na prvním stupni, která byla až pátou vyučovací hodinu a po tělesné výchově, se učitelce nedařilo zapojovat rovnoměrně do výuky všechny žáky.

Ve sledovaných vyučovacích hodinách bylo patrné, že si již žáci osvojili stanovená pravidla. Výuka probíhala v prostředí důvěry mezi žákem a učitelkou, v klidném prostředí bez stresových situací. Žáci se chovali velmi pěkně také k sobě navzájem. Výsledkem užívání vhodných motivačních metod je zájem o předmět u významné většiny žáků. Žáci druhého stupně se zapojují do různých matematických soutěží, které jsou pořádány v rámci školy i v rámci okresu. Zmínku si zaslouží také velmi dobrá verbální komunikace žáků s učitelkou na přiměřené odborné úrovni.

Plánování a příprava výuky, podmínky pro výuku, organizace, formy a metody práce se žáky, motivace a hodnocení žáků a spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem i mezi učitelkami a žáky má velmi dobrou úroveň. Dvě ze sedmi vyučovacích hodin sledovaných kontrolními hospitacemi měly vynikající, tři velmi dobrou a dvě dobrou úroveň.

Fyzika a chemie

Zařazení obou předmětů do učebních plánů odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. V sedmém ročníku je doplňován základní počet hodin fyziky jednou hodinou, chemie v osmém ročníku také jednou hodinou rozšířeného výkladu. Ve volitelné části učebního plánu není ani jeden z předmětů zastoupen. Učivo druhého stupně je rozčleněno do jednotlivých ročníků s přihlédnutím k počtu vyučovacích hodin v ročníku. Předložené tematické a časové plány učitele odpovídají svým obsahem učebním osnovám obou předmětů a zahrnují všechny cílové okruhy učiva. Při jejich naplnění by nemělo dojít k obsahové duplicitě v ročnících či předmětech.

Výuka chemie je zajištěna učitelem, který splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, tentýž učitel vyučuje neodborně fyziku. Pro výuku tohoto předmětu získává metodické a odborné poznatky a dovednosti na častých vzdělávacích akcích pořádaných Školským úřadem Mladá Boleslav.

Materiálně-technické podmínky se od poslední inspekce v roce 1996 nezměnily. Některé soupravy pro žákovské pokusy nejsou funkční, jsou neudržované, nejsou zkompletovány. Jejich údržba by neměla být finančně příliš náročná a jejich stav i stav celého kabinetu spíše svědčí o liknavějším přístupu správce kabinetu. V kabinetu jsou také zastaralé a nefunkční pomůcky. Žáci mají k dispozici starší řady učebnic, které příliš neodpovídají realizovanému vzdělávacímu programu, ale jsou k používání schváleny MŠMT ČR.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin příliš neodpovídala požadavkům a cílům Obecné školy, protože v nich převládá výklad učitele s ilustračními demonstračními pokusy. Ojedinele se při výuce využívalo vyvozování poznatků z praktických činností žáků, z experimentální činnosti. Poměrně malý prostor byl vytvářen pro samostatné aktivní učení. Stav žákovských pomůcek neumožňoval ani tradiční frontální žákovské pokusy. V některých hodinách také chybělo jasné vymezení stanoveného cíle a tak žáci nevěděli, co se od nich očekává a k čemu výuka směřuje. Zřejmá a pozitivní byla snaha propojovat praktické zkušenosti žáků s teorií předmětu, budovat komplexnější vědomost využitím mezipředmětových souvislostí. Při výuce fyziky byly zaznamenány drobné věcné chyby.

Některé sledované hodiny postrádaly vstupní či průběžnou motivaci. Pozitivně působila poměrně častá pochvala. Nelze hodnotit metody a formy prověřování učiva, protože

do sledovaných hodin nebyly prakticky začleněny. V závěru hodiny bylo postrádáno hodnocení výkonu jednotlivých žáků i třídy. V obou předmětech bylo patrné, že je jen poměrně malý okruh žáků, kteří mají o předmět zájem, zpravidla dva až tři chlapci ve třídě. Děvčata jen zřídka vstupovala do diskuse, bylo zřejmé, že užívané metody jsou pro ně většinou málo motivující.

Málo příležitostí měli žáci pro spolupráci a komunikaci ve skupině. Poměrně volně probíhá verbální komunikace mezi učitelem a žáky. Žákům byla dáвана možnost vyslovovat názory po demonstračních pokusech, diskuse však postrádala citlivé řízení učitelem a zapojovalo se do ní jen velmi málo žáků. V některých okamžicích se neřídila žádnými pravidly a byla chaotická. Komunikativní dovednosti ve verbálním projevu byly i u nejstarších žáků spíše slabší, žáci jen obtížně formulovali souvislejší a věcně správné odpovědi. Často je problém v méně srozumitelně formulované otázce učitele, jindy její formulace žáky nutí k jednoslovné odpovědi. Kontraproduktivní je značný verbalismus učitele.

Plánování a příprava výuky obou předmětů jsou v souladu s učebními dokumenty a mají dobrou úroveň. Personální podmínky jsou pro výuku fyziky vyhovující, pro výuku chemie velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné. Vzhledem k výukovým (tzn. vzdělávacím i výchovným) cílům zvoleného vzdělávacího programu jsou značné rezervy při volbě metod a forem práce se žáky i v oblasti hodnocení a motivace a inspekční zjištění v obou oblastech odpovídají pouze vyhovující úrovni. Dvě ze čtyř vyučovacích hodin byly po kontrolní hospitaci hodnoceny jako dobré, dvě jako vyhovující.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Od školního roku 1994/1995 docházelo ve škole k plynulému přechodu na vzdělávací program Obecná škola, nyní se podle tohoto programu učí ve všech ročnících. V ročním plánu práce je věnována cílům programu značná pozornost. Jsou v něm stanoveny s nimi související konkrétní úkoly pro všechny pedagogické pracovníky, důraz je kladen na partnerský vztah mezi učiteli a žáky, na spolupráci a kooperaci, přiměřenou náročnost, aktualizování učiva, vnitřní diferenciaci. Při plnění těchto cílů by měly pomáhat kromě jiného také různé školní projekty. Pozornost má být věnována žákům se specifickými vývojovými poruchami učení (náprava poruch učení nad rámec povinné výuky). Patrná je snaha propojit život školy se životem obce a regionu. Plán je koncipován tak, že zahrnuje spolupráci se školními partnery (Klub rodičů, obecní úřady spádových obcí, příslušné odbory Okresního úřadu Mladá Boleslav, Školský úřad Mladá Boleslav) a částečně vzniká i za jejich účasti. Na počátku školního roku byl projednán v pedagogickém sboru, který dostal možnost na něm také participovat. Významnou součástí plánu je preventivní program „Škola bez drog“, který zahrnuje množství aktivit, jež škola pro žáky pořádá ve volném čase. Jsou vhodným doplňkem k zavedeným volitelným předmětům v rámci vzdělávacího programu. Přestože došlo ke změně v personálním obsazení funkce ředitele školy, byla zachována v řídicích činnostech kontinuita. Návaznost se projevuje nejen ve volbě vzdělávacího programu, ale též v metodách, kterými by měly být stanovené cíle naplňovány. Plánování zahrnuje také oblast materiálně-technickou. Mnohá zlepšení od doby poslední inspekce vypovídají o jeho reálnosti.

Dlouhodobý plán je pravidelně měsíčně rozpracováván s větší konkrétností, s termíny a odpovědností pověřených pracovníků.

Z inspekčních zjištění vyplynulo, že postoj jednotlivých učitelů k cílům realizovaného

vzdělávacího programu a míra ztotožnění se s nimi jsou individuální, v jejich naplňování mají někteří ještě rezervy. Drobné nedostatky jsou také v dokumentaci, která činnosti školy dokladuje (např. chybí individuální vzdělávací plány pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení, které škola vykazuje jako integrované). Také výroční zpráva postrádá analytickou část, která by pro plánování měla být východiskem. Z rozhovorů s ředitelkou je však evidentní, že analýza úspěchů i neúspěchů ve škole probíhá. Přes jmenované výhrady je možné konstatovat, že plánované cíle mají na zřeteli prospěch žáků, vytvoření prostředí bez stresů, podnětné a příjemné, přiměřeně náročné.

Plánované cíle jsou reálné, odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu, potřebám a zájmům žáků. Úroveň plánování je velmi dobrá.

Organizování

Ředitelka školy vykonává svou funkci od 1. srpna 1996, funkci zástupkyně ředitelky po svém nástupu zrušila. Od 1. září 1997 má k dispozici administrativní pracovníci, která pracuje na částečný úvazek. Ředitelka školy se opírá o práci výchovné poradkyně a metodického sdružení učitelek I. stupně. Na II. stupni nebyl, vzhledem k malému počtu učitelů, ustaven žádný metodický orgán. Koordinací akcí a různých úkolů na tomto stupni byla pověřena jedna z učitelek. Organizační struktura odpovídá potřebám školy této velikosti a umožňuje účinné řízení, je třeba ocenit i její finanční efektivitu. Některé pravomoci byly delegovány na několik zkušených učitelek (např. v oblasti péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení, vyžadujícími logopedickou péči atd.). Dokumentace školy, upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti, je vedena. Zápisy z pedagogických rad dokumentují, že tato problematika je sledována. Organizace vyučování odpovídá příslušným ustanovením vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole. Vyučování začíná (vzhledem k dopravní obslužnosti) již v 7 h 30 min.

Informace směrem k pedagogickým pracovníkům jsou předávány na pedagogických radách (jsou konány pětkrát do roka), na provozních poradách (konaných operativně dle potřeby), na nástěnce a osobním jednáním. Vzhledem k velikosti školy je tento jednoduchý a operativní informační systém postačující. Informace zákonným zástupcům žáků jsou předávány zpravidla klasickou cestou, tj. formou třídních schůzek (jsou konány třikrát v roce, účast rodičů ve třídách prvního stupně je téměř stoprocentní, ve vyšších ročnících kolem 50 %), osobním či telefonickým jednáním s rodiči a zápisy do žákovských knížek či notýsků.

Prezentace školy na veřejnosti probíhá rovněž běžnými způsoby (vánoční akademie; ukázky vyučování; odpolední setkávání dětí prvního až pátého ročníku a jejich rodičů, při němž jsou prezentovány práce žáků). Zajímavou formou v této oblasti je i vydávání školního časopisu (letos již 3. ročník). V něm jsou uveřejňovány především práce žáků a zprávy o dění ve škole.

Výroční zpráva o činnosti školy a hospodaření za školní rok 1998/1999 obsahuje potřebné informace. Je vypracována v souladu s paragrafem 17e zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Připomínka k její analytické úrovni byla uvedena již výše.

Spolupráce se zřizovatelem je na dobré úrovni. Ředitelka je členkou obecního zastupitelstva, vedení obce vychází škole vstříc.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Organizování má spíše nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení malého kolektivu zkušených pracovníků se obvykle vyznačuje atmosférou vzájemné

spolupráce a důvěry, což lze konstatovat i případě pedagogického sboru Základní školy v Čachovicích. Ředitelka školy volí spíše demokratický způsob řízení, jenž poskytuje prostor iniciativě a tvůrčí práci především těm učitelům, kteří se snaží pracovat inovativními a nestandardními metodami, aniž by ovšem zastánci klasických metod a forem výuky byli znevýhodňováni.

Jakékoli podněty či připomínky pedagogických pracovníků ředitelka školy vítá, ne vždy však všichni pedagogičtí pracovníci iniciativu v tomto směru vyvíjejí. O to více je třeba ocenit dlouholetou práci např. učitelky matematiky v metodickém kabinetu učitelů tohoto předmětu při Středisku pedagogických informací okresu Mladá Boleslav či několikaleté vzdělávání učitelek anglického jazyka. Systém hmotné i morální stimulace je zaveden, diferenciací v nenáročných složkách platu je uplatňována, snaha po objektivitě vedla ředitelku k vypracování „bodového“ systému. Osobní příplatky a mimořádné odměny jsou ohodnocením nadstandardní práce a přístupů, u učitelů především jejich další vzdělávání, odpolední či víkendové akce s dětmi, práce v metodickém sdružení, pomoc učitelkám bez odborné a pedagogické způsobilosti atd. Kritéria pro toto platové ohodnocení jsou známa. Výše odměn je podložena vykonanou prací.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Součástí ročního plánu práce je plán kontrolní činnosti ředitelky. Jeho část zaměřená na oblast výchovně-vzdělávací činnosti obsahuje především přímé sledování průběhu výuky při hospitacích, se zaměřením na efektivitu, vytváření vhodných podmínek pro rozvoj každého žáka a na plnění standardů, k nimž má výuka směřovat. Letos chce ředitelka věnovat zvláštní pozornost aplikování teoretického učiva do praktických činností žáků. V letošním školním roce dosud žádné hospitace nevykonala, v loňském byl jejich počet spíše nízký. Výsledky výuky plánuje letos prověřit sadou interních prověrek z učiva českého jazyka a matematiky, které dosud neprováděla. V loňském školním roce poprvé využila pro hodnocení výsledků srovnávací testy programu Kalibro. Výsledky tohoto testování zařadily testovanou pátou třídu nad celostátní průměr srovnatelných škol ve všech třech sledovaných oblastech (čtení a práce s informacemi o 6,7 %, početní dovednosti o 9,0 %, širší základ vzdělanosti o 3,3 %).

Hospitace jsou doplněny kontrolou dokumentace třídních učitelů, kontrolou vzorků žákovských knížek žáků. Dodržování provozních pravidel a hospodaření školy je předmětem denní průběžné kontroly.

O kontrolní činnosti ředitelka vede pouze písemné hospitační záznamy. Z pohospitačních rozhovorů, které byly uskutečněny po společných hospitacích se školními inspektory, je patrná přiměřená náročnost na kvalitu výuky, která je podložena velmi dobrou znalostí pedagogické teorie a praktickými zkušenostmi. Nové poznatky ředitelka získává svým dalším průběžným vzděláváním. Svá zjištění umí dobře zdůvodnit, s učiteli je projednává. Vede je k tomu, aby se ze zjištěných skutečností poučili. Do její kontrolní činnosti patří také dohled nad poskytováním služeb výchovného poradenství, nad činností zájmových kroužků, nad plněním úkolů, které plynou z programu primární prevence proti nežádoucím jevům.

Specifickým způsobem kontroly je dohled nad prezentací prací, které žáci tvoří při běžné výuce nebo při tematicky různorodých projektech (výčet je velmi široký a za loňský školní rok je uveden ve výroční zprávě školy).

Výsledky kontrol jsou předmětem jednání na provozních poradách a pedagogických radách. Výsledkem individuálních pohovorů bývá také doporučení k účasti na akcích dalšího vzdělávání. Některá inspekční zjištění svědčí o menší důslednosti při následné kontrole plnění

nápravných opatření (např. drobné administrativní nedostatky v dokumentaci třídních učitelů, stav kabinetu fyziky a chemie, přetrvávající rutina výuky některých učitelů,...). Z pohovoru s ředitelkou je však zřejmé, že kontrolní činnost nepodceňuje, že má přehled o práci všech pracovníků, že umí dobrou práci ocenit a poradit těm, kteří její radu potřebují. Letošní plán kontrolní činnosti svědčí o tom, že si je vědoma svých rezerv v této oblasti.

Současná úroveň této oblasti řízení je dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem k hodnocení jednotlivých sledovaných oblastí je současná úroveň řízení školy spíše nadprůměrná, velmi dobrá, s rezervami v četnosti kontroly výuky formou hospitací, v důslednosti při kontrolách plnění následných opatření.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva ZŠ Čachovice za školní rok 1998/1999
- vzorek žákovských písemností (podle sledovaných vyučovacích předmětů)
- Roční plán práce ZŠ Čachovice pro školní rok 1999/2000 včetně plánu kontrolních činností
- ukázky měsíčních plánů práce
- vnitřní materiály ředitelky školy: kriteria pro hodnocení pracovníků, záznamy o kontrolní činnosti
- Inspekční zpráva ČŠI čj. K-03-04/9596-329K

ZÁVĚR

Podmínky a průběh výuky byly sledovány celkem 23 kontrolními hospitacemi v předmětech český jazyk, cizí jazyky (německý a anglický), matematika, fyzika a chemie. Úroveň výuky byla celkově hodnocena dvakrát jako vynikající (matematika), desetkrát jako velmi dobrá, devětkrát jako dobrá, dvakrát jako ještě vyhovující (fyzika).

I přes připomínky k současnému provádění kontrolních činností a sebeevaluaace je úroveň řízení spíše nadprůměrná.

Při inspekční činnosti v rámci této orientační inspekce nebyla zaznamenána žádná oblast, v níž by docházelo k neefektivnímu čerpání finančních prostředků státního rozpočtu. Zároveň nebylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů.

Vývoj školy od komplexní inspekce ve školním roce 1995/1996 byl charakterizován plynulým přechodem na vzdělávací program Obecná škola na obou jejích stupních. Změny k lepšímu byly zaznamenány v oblasti materiálně-technické (především úpravy v budovách školy, vybudování pracovny s výpočetní technikou). Trvá stále méně příznivé personální zajištění výuky fyziky (zajištění učitele s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu naráží na malý počet hodin předmětu a celkové složení pedagogického sboru školy této velikosti). V oblasti řízení se ředitelce daří udržet její velmi dobrou úroveň.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Fadrná v. r.
Členové týmu	Mgr. František Kvasnička	Kvasnička v. r.

V Kutné Hoře dne 18. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 10. 1999

Razítko

Helena Tomášová

Tomášová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitě zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy do 14 dnů po jejím obdržení na adresu: Česká školní inspekce, Komenského nám. 6, 284 01 Kutná Hora. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Mladá Boleslav	8. 11. 1999	032 289/99-2050
Zřizovatel: Obec Čachovice	8. 11. 1999	032 288/99-2050

Připomínky ředitelky školy nebyly podány

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	-